

Overweging bij Wijsheid 6,12-16; Mattheus 25,1-13; Bennekom 12 november 2017

“Tjonge wat hard van die 5 meisjes! Waarom geven ze die andere 5 niet wat van hun olie? Jezus was toch voor delen met wie niets heeft?” Zomaar een reactie bij de evangelielezing van vandaag. De gelijkenissen en parabels zoals die in onze traditie zijn doorgegeven, blijken steeds opnieuw lastig te verstaan en zo ook die over de 10 meisjes. Een deel van de problemen is trouwens het gevolg van het opknippen van het evangelie in stukken die wij dan lezingen noemen. Het knipsel van vandaag kan je eigenlijk niet losmaken van de twee knipsels die er direct op volgen: de parabel van de talenten – u vast bekend – en die van de bokken en de schapen. De laatste verhaalt over mensen die in twee groepen tegenover elkaar worden geplaatst en waarbij de schapen degenen blijken te zijn die de Mensenzoon barmhartigheid hebben bewezen door hongerigen en dorstigen te voeden, gevangenen en zieken te bezoeken, naakten te kleden en vreemdelingen op te nemen. We komen ze zo nog wel tegen.

“Met het koninkrijk van de hemelen gaat het als met 10 meisjes die met hun lampen op weg gingen, de bruidegom tegemoet.” Vrijwel alles zit al in dit eerste zinnetje. Het rijk van God vinden we dus in wat er over die 10 meisjes wordt verteld en niet in de bruiloft die erop volgt. Vervolgens horen we dat ze alle 10 een lamp bij zich hebben, dat ze alle 10 op weg gaan en dat hun weg een doel heeft: de ontmoeting met de bruidegom. Om met het laatste te beginnen: het zal u niet verbazen dat met de bruidegom Jezus wordt bedoeld, of precieser: de Mensenzoon. Het is de ontmoeting met hem waar het om draait. En zoals de parabel van de schapen en de bokken ons leert, vindt die ontmoeting plaats daar waar we mensen treffen die honger en dorst hebben, mensen die geen geld hebben voor kleding, mensen die op de vlucht zijn – voor zichzelf, hun herinneringen of voor anderen. De ontmoeting gebeurt waar we mensen treffen die ziek zijn of gevangen – geestelijk dan wel fysiek. Met het oog op die ontmoeting hebben de 10 meisjes een lamp bij zich. Met die lamp kunnen ze licht laten schijnen in het donker, warmte verspreiden waar het kil en koud is, nieuw perspectief belichten waar mensen het niet meer zien. Maar dan komt het: in die club, in die gemeenschap die erop uit is de Mensenzoon te ontmoeten, blijkt de helft ‘wijs’ en de andere helft ‘dwaas’ te zijn. Ze hebben allemaal een lamp – de volgende parabel zal voor lamp het woord ‘talent’ gebruiken wat staat voor de aanleg om goed te doen. Maar met die lamp alleen kom je er niet, je wordt geacht zelf ook iets in te brengen, je in te spannen, met het talent dat jou gegeven is aan de slag gaan en het niet begraven uit angst

dat wat jij ermee doet misschien niet goed genoeg wordt gevonden. In de parabel van vandaag wordt dat gevangen in het beeld van olie bij je hebben. Zonder olie brandt de lamp niet, zonder olie kan je geen licht in deze wereld verspreiden, en dat terwijl Jezus je oproept licht der wereld te zijn en je licht niet onder de korenmaat te zetten. Olie verzamelen dus, daar komt het op aan. Daarmee wordt het koninkrijk van God zichtbaar gemaakt en daarom is het zo belangrijk in dit verhaal. Wat is dan die olie? Olie is de brandstof om de lamp te laten branden, het is de energie die nodig is om goed te doen, het is de inspiratie om je in te zetten voor menswaardigheid en gerechtigheid; het is de liefde die maakt dat je je bekommert, zelfs om de meest gehavende, lelijke, verknipte medemens. Maar ook om licht in jezelf te hebben is de olie belangrijk, om goed te kunnen zijn voor jezelf, van jezelf te houden, vrede met jezelf te hebben, want pas dan kan je op een goede, gezonde manier klaar staan voor anderen. Die inspiratie kan je tanken, die olie kan je kopen, zo hoorden we in de eerste lezing door ons open te stellen voor de wijsheid, de Tora, het goddelijke handvest dat in ons hart gegrift staat, dat ons mensen op het lijf geschreven is. Of, om het anders te zeggen: de olie is onze raakbaarheid als we mensen zien lijden, hoe en waar dan ook...

Waar je de olie precies koopt wordt niet vermeld. Dat is voor iedereen anders; de een vult zijn olievoorraad aan door stilte te zoeken of door te mediteren, een ander boort olie aan in de natuur, weer anderen in het luisteren naar hun lichaam en naar hun innerlijk of naar verhalen van anderen. De Mensenzoon, de bruidegom, zal jou herkennen aan het feit dat je – op momenten dat jij geroepen wordt, en dat is vaak op momenten dat je er niet op zit te wachten, ‘midden in de nacht’ zegt de parabel – dat je dan je licht ontsteekt, en de Mensenzoon ontmoet in een medemens die verlegen zit om warmte, om uitzicht, om een luisterend oor, om een bemoedigend woord. Wie zijn of haar inspiratie op peil houdt, wordt ‘wijs’ genoemd en zal doen wat gedaan moet worden, zal doen wat het hart ingeeft. Wie denkt dat de inspiratie wel komt als het nodig is of wel geleend kan worden bij een ander, wordt ‘dwaas’ genoemd. Wie niets doet met zijn of haar gevoel mee verantwoordelijk te zijn om deze wereld tot een betere plek te maken voor iedereen en zijn eigen talent begraaft, die staat er niet als het erop aan komt. Die is onherkenbaar voor de bruidegom en treft een gesloten deur, mist de kans om in de ontmoeting met mensen die een beroep op je doen, het verschil te maken, naaste te worden.

Zijn wij herkenbaar als christen, als katholiek, als mensen die Jezus' voorbeeld willen volgen?
Staan wij er, kan er op ons gerekend worden als het erop aan komt? En: hoe houden wij
onze olievoorraad op peil?

Van Franciscus wordt het volgende verteld: op een dag is hij met enkele van zijn broeders in
het kerkje van Portiuncula. Een oude vrouw komt hem daar opzoeken. Ze is radeloos, ze
heeft niets te eten en dreigt aan verzwakking ten onder te gaan.

Nu blijkt dat er in het kerkje niets is om haar te geven, maar Franciscus voelt dat hij haar niet
weg kan sturen met lege handen. Dan valt zijn oog op het evangelieboek, het enige bezit dat
hij in het kerkje heeft toegestaan. Als ze dat nou eens verkoopt, kan ze dagen vooruit. En dus
geeft hij het evangelieboek aan de vrouw. Een van zijn broeders zegt geschrokken: "Maar
vader Franciscus, u kunt ons evangelieboek toch niet weggeven?" Waarop Franciscus
antwoordt: "Het is belangrijker de geest van het evangelie te bezitten dan de tekst ervan."

Dat wij herkenbaar mogen zijn aan de geest van het evangelie waarmee wij onze lampen
ontsteken als het erop aan komt, en een licht in de wereld zijn, te beginnen op die vierkante
meter direct voor ons waar we mensen ontmoeten die een appel op ons doen, mensen in
wie Christus zelf in ons leven komt.

Amen.

Bennekom, 12 november 2017

Hans Lammers